

Arany János balladaest Hajdú-tanyán*

Irodalmi színpadunk csupa szép, komoly, tragikus hangvétellű Arany balladát tanult be. Éppen egy estre valót. Több helyen is bemutattuk.

Mindenütt csendben, lélegzet visszafojtva hallgatták ezek az egyszerű parasztemberek a hosszú verseket. Ahogy a *Tetemre hívásban* írva vagyón: „Lélek az ajtón se be, se ki!” Hajdú-tanyán is így történt. Fülledt, meleg nyári estén az egyetlen osztályteremben zsúfolódott össze a hallgatóság a felnőtteknek kicsit szűkre szabott, századeleji iskolapadokban.

Jó közönség szervezőnek bizonyult Fiath néni, az ottani autókönyvtárosunk. Jöttek vegyesen: férfiak, nők, gyerekek, öregek. Némelyik után besettenkedett kutyája, macskája, ahogy az ilyen helyen lenni szokott. Persze a hőség miatt az ajtót be sem lehetett csukni. A húséges jószágok lábánál, a padok alatt nyúltak el, lógó nyelvvel élvezve az olajos padló hűvösét. Ez szemmel láthatólag senkit nem zavart, minket se. Sorra mondtuk a verseket.

Csak amikor Fejes Erzsi a *Vörös Rébékben* – szépen csengő, magas fekvésű hangján – eljutott a versszakok végén ismétlődő refrénhez: „... kár! Hess madár!” – elszabadult a pokol. Az éles hangra fölneszelt kutyák egymásnak estek, sőt a macskáknak. Éktelen morgás, ugatás, nyávogás tört ki a padok alatt. A gazdák – kizökkenve a mély, balladás áhitatból – irodalminak semmiképp nem nevezhető hangon, mások harsány nevetés közepette üldözték ki a teremből szegény műértésből megbukott jószágokat.

Erzsi ezalatt rezzenéstelen arccal állt a tábla előtt. Nem hagyta magát kizökkeneni az átélésből, akárhogy is kuncogtunk, és ott folytatta a balladát, ahol abba hagyta: „»Hadd jöjjön hát a kasznár.« Hess, madár!”

Csaba Orsolya

Atomkori zsoltárok Második kiadás

Ritka élmény, hogy egy olyan, kis létszámú szakmai közönségnek szóló lap, mint amilyen a miénk (közvetve ugyan) irodalmi és közönségsikerhez juttasson egy költőt. Pedig ez történt. Két évvel ezelőtt bemutattuk Dávid Rózsa *Atomkori zsoltárok* című „*tenyérbe simuló kis verseskötetét, amelyben elfér a világ*” – ahogy aposztrofáltuk, s a napokban jött a jó hír, hogy az első kiadás (ezer példány) elfogyott, és megjelent a második.

Mindez persze a költő nem csillapuló előadói hevének köszönhető elsősorban, hiszen nem érkezhett olyan meghívás, amire nemet mondott volna, legyen a helyszín akár az ország másik végén, pedig „gyalog jár”. Különösen kedves számára az a két helység, ahová visszahívták: Tárnok és Mórahalom. Az utóbbi település honlapja máig őrzi a költői estjéről lelkendező sorokat.

Az első kiadás borítója porcelánfehér volt, a mostanié halvány aransárga, ami talán jobban kiemeli Gyulai Líviusz szép grafikáját. A versek ugyanúgy (ha hívják a költőt, saját tolmácsolásában s így a leghívebb értelmezésben) szólnak (a fejezetek sorrendjében) *A Földért, Az Emberért*, a költő (hivalkodás nélküli) *Önmagáért*, s szólnak utunkról: *Honnan jövünk, mik vagyunk, hová megyünk?*

Gratulálunk hozzá, hogy mint írja, versei közül a *Gyerekek nevében* címűt óvodások, kisiskolások szavalják; az *Ima az emberhez* kezdősortait több civil szervezet jelszavául választotta; a *Fák dicsérete* környezetvédők kedvence lett, *A nemlétezés nem létezik* gyászjelentésen, a *Zászlósors* pedig (az előzőekkel ellentétben engedélye nélkül) választási hirdetésen szerepelt.

Jólesik újra fellapozni a kötetet, s idézni a kiérlelt sorokat.

Katonadolog

Elmentek a katonák!
De nem fordult meg a világ!
Az ostoba nem lett okosabb,
a naplopó se szorgosabb,
a hivatalnok se kedvesebb,
a sóhivatal se kevesebb,
ma is megeshet bármi gázság,

* Elhangzott a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár jubileumi ünnepségén.